

Tema Ekonomi

Del 1 Din ekonomi

Vägen till egen bostad

Det här ska vi prata om idag

Inkomster

Olika typer av inkomster

Lön

Pension

A-kassa

CSN - Studielån

Ersättningar

Ekonomiskt bistånd

Kom ihåg!

Ha koll på hur stora hushållets gemensamma inkomster är varje månad.

Olika exempel på

Ersättningar

- Etableringsersättning
- Sjukersättning
- Aktivitetsersättning
- Föräldrapenning

Tillägg

- Etableringstillägg
- Bostadstillägg

Bidrag

- Aktivitetsstöd
- Anställningsstöd
- Bostadsbidrag
- Barnbidrag
- Studiebidrag (CSN)

Utgifter

Ge exempel på olika typer av utgifter

HEM

SHIS Bostäder

Inte

Utgifter

Fasta utgifter

- Hyra
- Elavgift
- Hemförsäkring
- SL-kort
- Medlemsavgift Bostadsförmedlingen

Rörliga utgifter

- Mat
- Sjukvård
- Hushållsartiklar

Skulder

Vad är en skuld?

Orsak till skulder

- Förlust av inkomst
- Sjukdom
- Skilsmässa
- Kunskap om din egen ekonomi

Kom ihåg!

Låna inte pengar åt någon annan i ditt namn

Hantera skulder

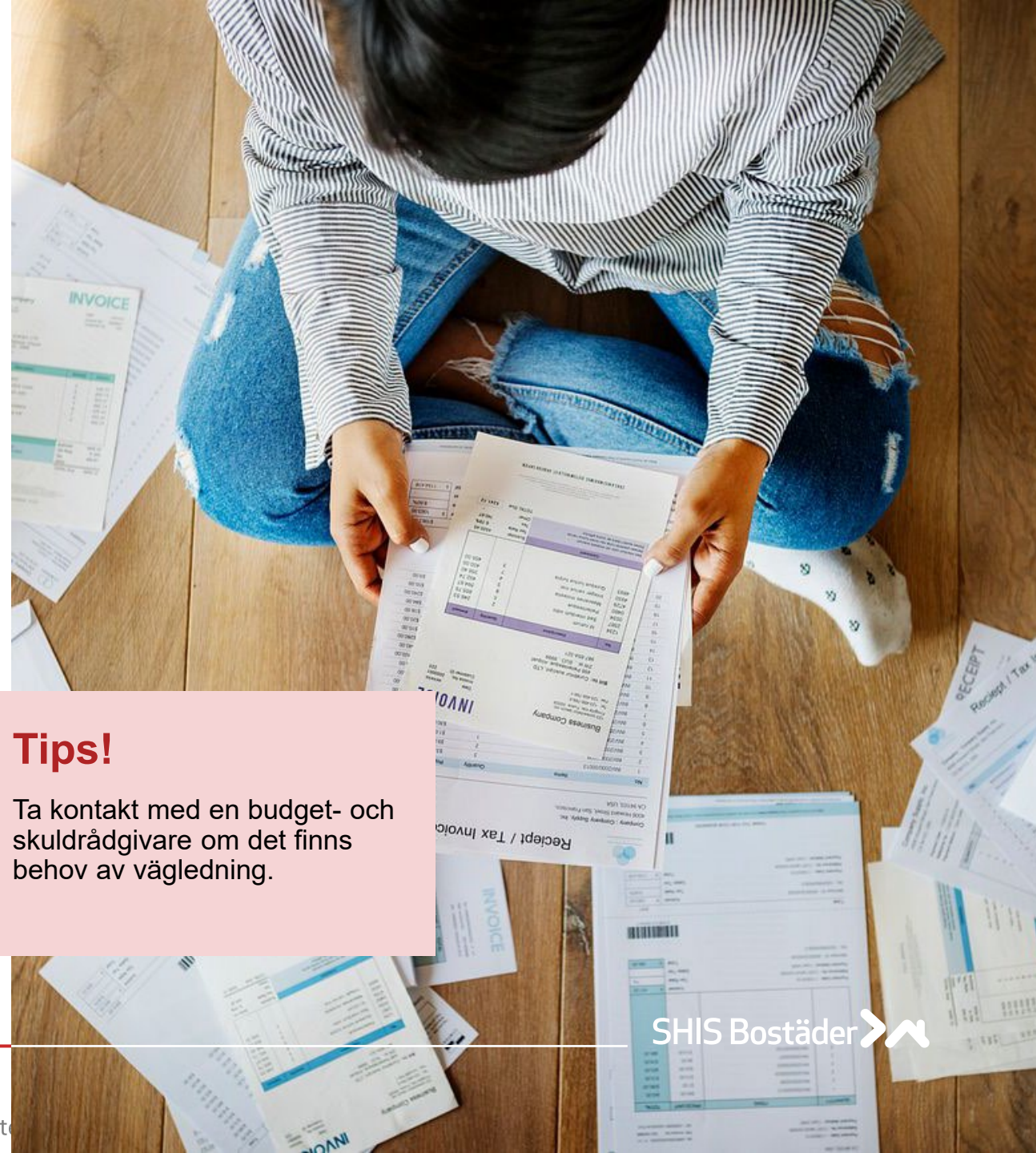
Få koll på dina skulder

- Sortera om det är fler skulder
- Spara senaste fakturan om skulden
- Kontakta skuldgivaren

Hantera skulderna

Förebygg nya skulder

- Betala dina räkningar i tid
- Planera din ekonomi

Tips!

Ta kontakt med en budget- och skuldrådgivare om det finns behov av vägledning.

Kom ihåg!

Hyresskuld leder till otrygga boendeförhållanden.

Hyresskulder

Omedelbara konsekvenser

Uppsägning

Avhysning

Akut hemlöshet

Långsiktiga konsekvenser

Stora skulder

Boendereferenser

Väldigt svårt att hitta ny bostad

Hantera hyresskuld

- Kontakta hyresvärden
- Kontakta socialtjänsten
- Ekonomisk rådgivning
- Flytta frivilligt

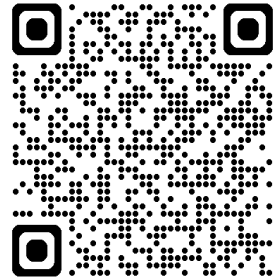

Kom ihåg!

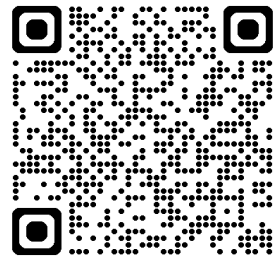
Ta kontakt med personalen där du bor för att få vägledning

Ekonomisk vägledning

Film- Strular ekonomin?

Kronofogden

SHIS Bostäder –

Budget- och skuldrådgivare

Betalningsalternativ och e-legitimation

Betalningsalternativ

- Fakturor
- Internetbanken
 - Faktura
 - E-faktura
 - Autogiro
- Kivra

Kom ihåg!

Ha pengar på kontot när fakturorna ska dras.

Betalningsalternativ på SHIS Bostäder

Faktura

Pappersfaktura som skickas per post

E-faktura

Ansök via din internetbank

Autogiro

Ansök via din internetbank eller via en blankett

Skyddade personuppgifter

Personer med skyddade personuppgifter kan inte ha e-faktura via SHIS Bostäder

BankID

Kom ihåg!

Koden till Bank-ID är personlig och en värdehandling. Var alltid försiktig när du loggar in.

- Svensk e-legitimation
- Digital identitetshandling
- Banker, myndigheter och företag
- Tre olika varianter
 - Mobilt BankID
 - BankID på fil
 - BankID på kort

Freja är en statligt godkänd, mobil e-legitimation som används för identifiering.

Freja är en statligt godkänd, mobil e-legitimation som används för identifiering.

Freja kan användas för identifiering online som exempelvis för att logga in till e-tjänster eller för fysisk identifiering som med vilket f... som helst.

Freja+

- Statlig e-legitimation
- Digital identitetshandling
- Ingen koppling till bankkonto
- Användning
 - Identifiering online
 - Logga in till e-tjänster tex Försäkringskassan
 - Fysisk identifiering

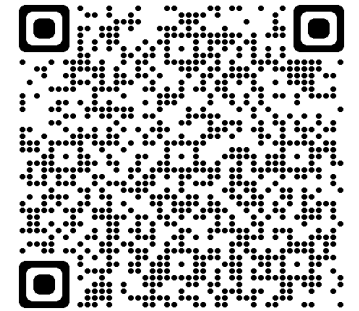
Tänk på!

Freja+ är personlig och en värdehandling.

Planera din ekonomi

Praktisk övning

Göra egen budget

**Budgetkalkylen |
Konsumentverket**

1. Skriv ner inkomsterna

Makar/sambo lägger ihop sina inkomster

2. Skriv ner de fasta utgifterna

Titta till exempel på gamla räkningar eller kontoutdrag

3. Gå igenom de rörliga utgifterna.

Titta till exempel på förra månadens matkostnader

4. Blir det pengar över?

Räkna ihop inkomsterna och sedan utgifterna. Ta sedan inkomsterna minus utgifterna.

5. Går det att ändra på något?

Går det att minska eller ta bort någon utgift?

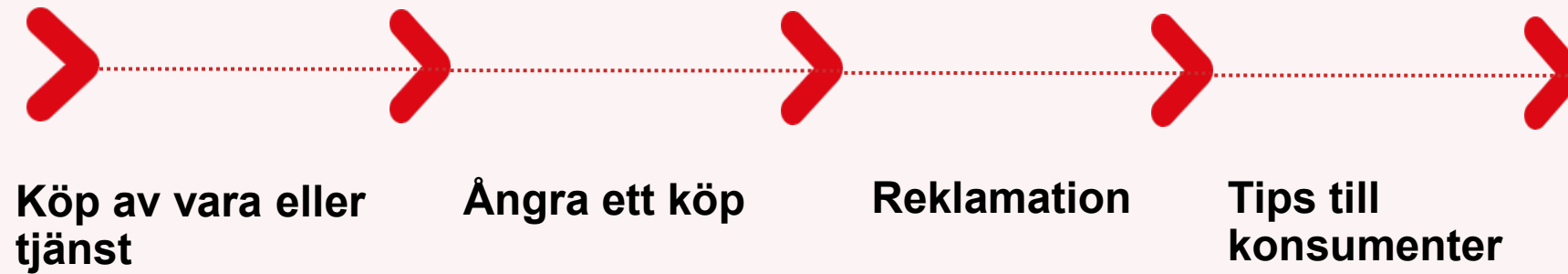
Tema Ekonomi

Del 2 Rättigheter som konsument

Vägen till egen bostad

Det här ska vi prata om idag

Köp av vara eller tjänst

Köp av vara eller tjänst

- Butik, online, telefon
- Kontrollera så allt stämmer
- Spara alltid kvittot
- Garanti

Tänk på!

Du kan få ett kvitto fysiskt eller digitalt.

Ångra ett köp

Ångerrätt

Köp av telefonförsäljare

- Skriftligt godkännande – BankID
- 14 dagar ångerrätt

Köp online

- 14 dagar ångerrätt
- Undantag – länder utanför EU

Tänk på!

Du behöver spara ditt kvitto för att kunna ångra ditt köp.

Bytesrätt och öppet köp

Butikens regler gäller
Spara kvittot

Bytesrätt

Du får annan vara eller tillgodokvitto

Öppet köp

Får pengarna tillbaka

Tänk på!

Både vid öppet köp och bytesrätt måste varan vara oanvänd.

Garanti och reklamation

Garanti

Frivilligt för företag att erbjuda garanti

Garantitid 1 år – 10 år

Garanti under 3 år – reklamationsrätt

Företaget ska bevisa vem som
orsakat felet

Kom ihåg!

Kvittot är din garanti på en köpt
vara eller tjänst.

Reklamation

Reklamation inom 3 år gäller i Sverige
Kontakta butik eller företagets hemsida

Tips!

Spara både digitala och fysiska kvitton så du lätt kan hitta dem.

Godkända fel för reklamation

Ursprungliga från tillverkaren

Kan visa sig senare

Tips till konsumenter

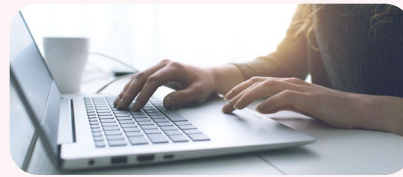
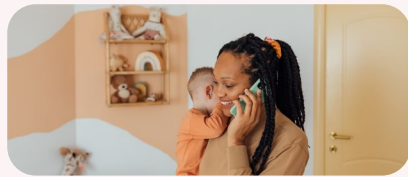
Konsumentverkets fem bästa tips

- Skydda ditt Bank-ID och dina koder
- Läs igenom avtal innan du skriver på
- Hyran är din viktigaste utgift
- Låna bara pengar om du kan betala tillbaka
- Klaga på varor som inte fungerar som de ska

Våra 5 bästa tips! - YouTube

5 tips för att undvika att bli lurad

ERBJUDANDE

Låter det för bra för att vara sant så är det falskt!

SAMTAL

Lägg på luren när en telefonförsäljare ringer dig

SMS

Radera sms från avsändare du inte känner igen

MEJL

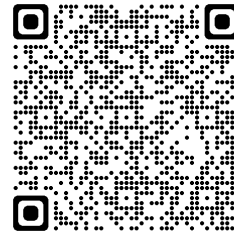
Radera mejl från avsändare du inte känner igen

FAKTURA

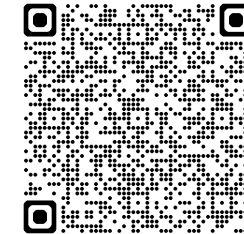
Granska fakturor och betala bara för det som du har köpt

Konsumentvägledning

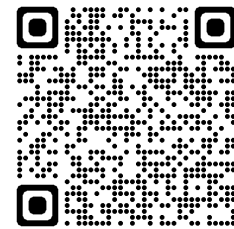
Konsumentverket - Hallå konsument

SHIS Bostäder -
Konsumentvägledare

Konsumentvägledning - Stockholms
Stad

Det finns mer

- Hemmet del 1
 - Brandskydd, felanmälan och hemförsäkring
- Hemmet del 2
 - Förebygga vattenskada, allmänna utrymmen och boendereferenser
- Bostadsvägledning del 1
 - om bostadsmarknaden och olika boendeformer
- Bostadsvägledning del 2
 - Att söka bostad och vad som är viktigt att tänka på

Det går att delta individuellt!

Tack för idag!